

Tuinspiegel

Tuinbouwvereniging
Buytentwist

Augustus 2019
Jaargang 56

Belangrijke data

BESTUURSVERGADERING

5 september

3 oktober

7 november

WORKSHOP COMPOSTEREN

21 september

Met Herma en Dick

OOGSTBORREL

28 september

met uitslag wedstrijd 2019

WILDE BLOEMEN

TUINUITGIFTE

12 oktober

In dit nummer o.a.

* Samenwerken op
Buytentwist

Deel 1

* Moestuin en mest

* Bomen op
Buytentwist

In deze rubriek geef ik voor de drie komende maanden wat tuintips. Het is een mix van tips over zaaien, snoeien, onderhoud van gereedschap en het bestrijden van plagen met milieuvriendelijke middelen of met hun natuurlijke vijanden.

Ik put veel uit eigen ervaring en zoek in mijn geliefde tuinboeken. En daarnaast is er natuurlijk Internet. Een tip, wat dit betreft: zoek met het woord "tuinkalender" en u komt een schat aan informatie tegen die gerangschikt is volgens de maanden van het jaar.

Augustus

■ Zaden verzamelen doe ik graag; van bloemen, bijvoorbeeld de klapproos. De zaden strooi ik vaak in de bermen van de weg. Sperziebonen, zaden van tomaten, paprika, Oost-Indische Kers, Afrikaantjes, Stokroos en Dille zijn ook gemakkelijk te drogen en het resultaat in het volgende jaar is in mijn ervaring prima. Daarbij komt ook nog dat je aardig wat geld uit-spaart! Maar let op: cucurbitacine is een (bitter) stofje dat van nature voorkomt in courgettes en komkommers. Het is nuttig om vraat van dieren te voorkomen. Door veredeling is de hoeveelheid cucurbitacine in de plant teruggebracht, waardoor ze geschikt is voor consumptie. Als je zelf courgette- en komkommerzaden oogst en opnieuw plant, kan de giftige eigenschap terugkeren! (gelezen in deTuinliefhebber van zomer 2017).

■ Mulchen: de beste grondbewerking -óók volgens Simon Kranenburg, die de cursus biologisch-dynamisch tuintieren verzorgde op Buytentwist- is het bedekken van de grond met plantenresten. Bedek plantenbedden zoveel mogelijk met kortgeknipte resten (zonder zaad!) en al onze "ondergrondse werknemers" (ik citeer Dick Melman) gaan hun werk doen. Het bedekken van de aarde zorgt er ook voor dat er minder onkruid groeit en dat de aarde minder uitdroogt. Het resultaat na een winter is prachtige, rulle aarde met een rijk bodemleven. En dat rijke bodemleven is weer goed voor uw planten.

September

■ Rozen..... o, wat een weelde voor ogen en neus. Ik heb een witte roos die waarschijnlijk wel 50 jaar oud is;

de naam is mij dus onbekend. Deze "rosa seniore" bloeit in de zomer wel drie keer. Rozen bloeien vaak in het najaar nog een tijdje door. Om dit wonder te aanschouwen is de tip: knip regelmatig de uitgebloeide bloemen weg, zodat je de bloei en de aanmaak van nieuwe bloemen zo lang mogelijk stimuleert.

■ Bij de rozen staan vast ook wat lavendelstruikjes. Geweldig om allerlei ongewenste bezoekers op afstand te houden. Knip de lavendel na de bloei ongeveer 10 cm terug om te zorgen dat de plant niet helemaal "houtig" wordt. Ik zorg er daarbij altijd voor dat aan de tak die ik terugsnij wat groene uitloperijtjes te zien blijven. Alhoewel..... ik heb een vriendin met een lavendel-heg van wel tien meter lang en die pakt gewoon de heggen-schaar...

En niet vergeten: doe de afgeknipte bloemetjes in een katoenen zakje, leg het in de kast tussen het linnengoed en knijp er af en toe even in. Je linnengoed ruikt dan heerlijk!

Oktober

■ Nu bomen en planten in rust gaan, kun je ze uitstekend verplanten. Voor het planten van een fruitboom bijvoorbeeld, is dit DE tijd van het jaar. Zorg voor een ruim plantgat, geef compost en geef de nieuwkomer de eerste weken water als het erg droog is.

■ Er valt nog veel te oogsten in oktober, bijvoorbeeld: andijvie, komkommers, bieten, koolrabi, kropsla, wortelen, bloemkool en spinazie. Ik begin rond deze tijd al weer zin te krijgen in een stampotje van mijn favoriete boerenkool, de Palmkool, oftewel Cavolo Nero. Dit eeuwenoude gewas is afkomstig uit Toscane in het Middellandse Zeegebied en doet het in Nederland prima.

Coverfoto: **Tine Walberg**

ALGEMENE INFORMATIE

BESTUUR

(bij voorkeur benaderen via e-mail, slechts in nood per telefoon!)

VOORZITTER:

Ella de Gelder, A30
Ruysdaelstraat 20,
2021 EN Haarlem,

TEL: 023-5270177,
E-MAIL: voorzitter@buytentwist.nl

SECRETARIS:

Corine Mens, A49
Engelszstraat 1,
2023 ET Haarlem,

TEL: 023-5341030,
E-MAIL: secretaris@buytentwist.nl

PENNINGMEESTER:

Adrie van der Rest, B04

TEL: 0621202941,
E-MAIL: penningmeester@buytentwist.nl

BESTUURSLEDEN:

Yvonne Clason, A34
Van der Meerstraat 24,
2023 DZ Haarlem,

TEL: 023-5263438,
E-MAIL: y.clason@kpnmail.nl

Rob Ouwerkerk, A27
Van Riebeecklaan 17,
2024 AE Haarlem,

TEL: 023-5253443,
Dirk Schuitemaker, C21

TEL: 0653112373,
E-MAIL: dier@planet.nl
Marianne Narold, B31
TEL: 06-27252636,

TUINENUITGIFTE

Yvonne Clason, A34

TEL: 023-5263438,
E-MAIL: wachtlijst@buytentwist.nl

BEHEER COMPLEX EN CLUBGEBOUW EN VOORZITTER KLUSCOMMISSIE

Rob Ouwerkerk, A27

E-MAIL: webmaster@buytentwist.nl

COÖRDINATOR WERKBEURTEN

Marianne Narold, B31

TEL: 06-27252636,
E-MAIL: werkbeurt@buytentwist.nl

VOOR OVERZICHT WERKMEESTERS

website: www.buytentwist.nl

TUIN- EN OPSTALLENCOMMISSIE

Dirk Schuitemaker, C21
Coördinator

TEL: 0653112373,

REDACTIE TUINSPIEGEL

Tine Walberg, A32
Yvonne Clason, A34
Erik Kwant, B32

E-MAIL: tuinspiegel@buytentwist.nl

BEHEERDER WEBSITE

Rob Ouwerkerk, A27,

E-MAIL: webmaster@buytentwist.nl

BANKREKENING VAN DE VERENIGING

NL83TRIO0379447703
t.n.v. penningmeester Buytentwist
te Overveen

ADRES BUYTENTWIST

Bloemendaalseweg 185C,
2051 GA Overveen,
E-MAIL: info@buytentwist.nl

Tuingeluk vermenigvuldigen door het te delen.....

Van oudsher worden er op volkstuinverenigingen plantjes en stekjes uitgewisseld. Het is zo gewoon maar toch ook weer zo bijzonder. Het is mooi dat er op Buytentwist die cultuur van uitwisselen ook bestaat. Geregeld worden er spontaan knollen, zaadjes en plantjes aan elkaar gegeven. We geven er als vereniging ook vorm aan door in het begin van het jaar de stekjes-dag te organiseren en in het najaar de oogstborrel.

De uitbreiding, die bij het verschijnen van de Tuinspiegel inmiddels klaar zal zijn,

is de Stekjesplank. Die vind je op een centraal punt van Buytentwist, namelijk bij het kruiwagenhok.

Daar kun je elkaar op deze manier nog blij maken met overbodige planten en tuinproducten.

Het delen kan soms ook te ver doorslaan...,

zoals het rond het clubhuis aanbieden van overvloedige materialen (gereedschap, hout, steen etc). Het is niet handig om die rond en

bij het clubhuis spontaan aan te bieden. De regel hiervoor is: schrijf wat u heeft aan te

bieden even op een briefje en hang het in het mededelingenbord en laat het op de eigen

tuin afhalen. Verder noem ik in dit verband de centrale compostbakken. Deze zijn **alleen**

bedoeld voor gebruik tijdens de werkbeurten en alleen met toestemming van de compost-

wergroepeleden kan hier e.e.a. in gedeponeerd worden.

Zo blijft delen en ruilen voor een ieder leuk en houden we het tuinieren en het terrein voor iedereen prettig en toegankelijk.

Het delen van kennis en ervaring krijgt ook een steeds grotere plaats in de vereniging. De "Buytenbieb" wordt binnenkort geïnstalleerd bij het clubhuis en het cursusaanbod is nog steeds groeiende. En tot slot natuurlijk weer deze mooie Tuinspiegel vol wetenswaardigheden.

Veel leesplezier

Ella de Gelder

Voorzitter Buytentwist

Samenwerking

*op de
insectentuin,
werkbeurten
en andere
activiteiten*

Met de werkgroep “Natuurlijk Doen!” en met een aantal andere belangstellende leden denken we veel na over de manier waarop we op ons terrein de natuur kunnen ondersteunen.

Voor dit doel hebben we de Vliedertuin omgewerkt tot Insectentuin en ook de andere delen op het complex zijn nader bekeken. De slootkanten worden bijvoorbeeld half gemaaid.

Van de hele Insectentuin is de bovenlaag afgehaald en er is nieuwe tuinaarde aangebracht. Voor ruim de helft van de Insectentuin is er tijd gevonden om onkruid weg te halen met de wortelstokken en al (uitgevorkt). Bij een kleiner deel van de tuin is dat laatste niet gelukt. We hebben nu besloten om dat zo te laten om twee verschillende manieren uit te proberen.

Er zijn nieuwe planten in de tuin gezet, een natte heuvel gemaakt, een takkenmuurtje gevlochten, een natte kuil en een zandheuvel gemaakt. We hebben de heuvel ommuurd met dakpannen waarin ook een insectenhotel is geplaatst. Alle grote en kleine gaatjes waren in mum van tijd door (vooral rosse) metselbijen dichtgemetseld nadat ze er nectar met eitje in hadden

OPROEPJE 1

Heb je zin om ons te helpen met verschillende (natuurlijke) zaken op Buytentwist? Heb je ideeën of tips? Het kan natuurlijk overal over gaan! We horen het graag: werkbeurt@buytentwist.nl

gelegd. Maar die zijn nu weer opgegeten door vogels. We hebben er maar een stuk gaas voorgeplaatst. Ik zag dat er op dit moment een andere veel kleinere bij bezig is om de gaten weer te vullen.

In de natte kuil groeien planten die ervan houden om soms met de voeten nat te staan en bij droog weer droogvallen. Dat zijn weer andere planten dan die op een droge zandheuvel groeien. Insecten hebben op die manier veel keus en dat zal ertoe leiden dat er veel soorten kunnen leven, eten, eieren afzetten en beschutting vinden. Het gaat erom dat er variatie is in de natuurlijke plantengroei en de grond

zo weinig mogelijk “geroerd” wordt om het bodemleven niet te verstoren. Dat betekent ook dat de planten die eruit zichzelf gaan groeien een kans krijgen op het deel dat niet is uitgevorkt en we daar alleen het woekeren aan banden zullen leggen.

Tsja, wat is onkruid? Dat zijn planten die we niet in de tuin willen hebben maar die er zelf wel spontaan in willen groeien. Dus vanaf nu is de insectentuin onkruidvrij!

Samenwerken met de natuur

De insectentuin wordt onderhouden tijdens de werkbeurten. Dat is om de week. Voor een beginnende tuin is dat natuurlijk veel te weinig. Een aantal leden hebben de verantwoordelijkheid gevoeld om tussendoor ook nog even aan de slag te gaan. Hulde hiervoor! Samen komen we een stuk verder! Maar hoe zorgen we ervoor dat de planten die zorgvuldig zijn uitgekozen om een kans te krijgen er niet worden uitgetrokken tijdens de werkbeurten? Om te beginnen hebben we planten die er volgens ons horen, begeleid met een naam-stokje. En elke werkbeurt wordt er, om de werkgroep te begeleiden, iemand gekozen die weet wat de bedoeling is met het onderhoud,

Motto:

De natuur zoekt zelf naar een even-

COMPOST EN HAKSELEN

De composthopen voor het clubhuis beginnen al aardig opgebouwd te worden. Een team van vijf personen zijn elke werkbeurt aanwezig om dit in goede banen te leiden. Deze personen hebben ook de hakselaar in hun beheer.

Als je zelf ook een stapel takjes hebt die je klein wilt maken, kun je tijdens de werkbeurten bij hen terecht vanaf augustus.

▲ De Insectentuin heeft veel ruimte voor insecten om te schuilen en te nestelen.

BIJZONDERE WAARNEMINGEN OP DE TUIN

(juli) Sabelsprinkhaan, Ijsvogel, (Mei) Viervlek libel, Argusvlinder. We vinden het leuk om te horen wat er wordt gezien op ons complex!

wicht tussen plantleven en dierleven. Veel planten leven graag naast bepaalde soorten en vaak ook in sym=biose. Bijvoorbeeld de brandnetel; deze groeit altijd samen met Weegbree. Dat vind ik persoonlijk heel fijn omdat het sap van de (gekneusde) Weegbree de pijnlijke plekken die de brandnetel op je huid kan maken, weet te verzachten. Op deze brandnetel leven wel vijf soorten vlinders! Het is overigens niet de bedoeling om brandnetels te kweken op de insectentuin want rondom ons complex staan ze volop.

Er is veel te lezen over de samenwerking tussen planten om bijvoorbeeld grote aantallen luizen om de tuin te leiden, mineralen uit te wisselen etc. Oost-Indische kers onderin de spiegel van een appelboom houdt de luizen op afstand. Zo eten mollen graag veenmollen, lieveheersbeestjes

OPROEPJE 2

In het weekend van 5 en 6 oktober willen we graag met een aantal mensen de slootkanten helpen versterken van verschillende tuinen. Wie werkt hieraan mee? Graag wat stevige mannen en vrouwen die van wanten weten. Voor soep, broodjes en bier wordt voor gezorgd! We horen het graag: werkbeurt@buytentwist.nl

graag luizen. Zelfs slakken maken minder schade als ze langer moeten zoeken naar de lekkere hapjes. In een traditionele moestuin kunnen ze gewoon de hele rij slapplantjes afwerken. Bij een variatie aan planten ontstaat er ook een variatie aan insectenleven. Onze zure veengrond zal planten aantrekken die van zure, vochtige grond houden. En die trekken op hun beurt weer bodem en insectenleven aan die daar weer van houden. We kunnen wel van alles op de tuin willen hebben maar willen de planten en insecten dit zelf wel?

Minder opruimen

Op ons complex zijn er steeds meer tuinen met compostbakken en vaste planten. Ook in de compostbakken leven en schuilen beestjes. Als we de tuin wat minder opruimen voor de winter en uitgebloeide planten laten staan tot het voorjaar hebben allerlei levende organismen de kans om hiervan te leven en onder te schuilen. Vaste planten zorgen er ook voor dat de grond minder wordt geroerd. Zelfs als je groenten kweekt kun je veel baat hebben bij het door elkaar kweken van planten en groenten.

Marianne Narold,
Coördinator insectentuin en werkbeurten

Een cursus biologisch - dynamisch tuinieren

In maart, april en mei van dit jaar organiseerde de commissie Natuurlijk Doen! na een tip van Carin Warnaars een cursus biologisch-dynamisch moestuinieren. Cursusleider was Simon Kranenburg, ervaren bd- moestuinder en docent.

Er waren 2 dinsdagavonden in ons clubhuis, eind mei gevolgd door een praktijkbezoek aan de moestuin van Simon in de kop van Noord-Holland, in Ewijcksluis om precies te zijn.

We kijken terug op een geanimeerde cursus door een bevoegen en ervaren docent, die niet alleen veel praktische tips gaf, maar voor de meesten van ons ook veel nieuws te melden had o.a. over het verzorgen van de bodem. Door te composteren, niet te spitten en door de bodem bedekt te houden met een mulchlaag wordt het bodemleven en daarmee de bodemvruchtbaarheid in balans gebracht. Bovendien konden we in de uitgebreide syllabus achteraf alles nog eens nalezen.

Met eigen ogen zagen wij het resultaat van deze 45 jaar lang gevolgde werkwijze in Simons tuin in Ewijcksluis, gelegen in de luwte van een dijk, omzoomd door bomen en rijk aan groenten, fruit, kruiden en bloemen. Hierover vertelt Yvonne:

Op één van de warmste zomerdagen gingen Herma en ik de bijzondere tuin van Simon bekijken. De bloementuin bij zijn huis was al heel mooi met veel uitbundig bloeiende planten. Na een korte wandeling arriveerden we bij zijn andere tuin, een mix van moes- en bloementuin. Doordat de tuin rondom beschut wordt door bomen, veel zelf geplant door Simon, is er een bijzondere sfeer ontstaan.

Als bd tuinier houdt Simon rekening met de vier windrichtingen om de tuin in te delen en gebruikt hij zijn zelfgemaakte compost. Overal in de tuin, ooit deels volkstuintjes van anderen tot die mensen ermee stopten, heeft hij kleine werkruintes om voor te zaaien en ruimtes om compost op te slaan. Het is jammer dat we de geur van die compost niet kunnen overbrengen via de Tuinspiegel, maar als je in deze tuin staat, begrijp je echt hoe belangrijk goede grond en compost is. Uiteraard werd ik bijna groen van jaloezie toen ik in de tuin tientallen Angelica's zag, één van mijn lievelingsplanten. Simon haalt ze soms weg als er teveel op een plek staan... Alleen heermoes dat had hij niet en hij kan er dus ook geen gier van maken. Wij boden natuurlijk meteen aan wat te willen afstaan. Het was mooi om te zien hoe de planten en groenten in een dikke laag supergrond stonden te groeien en bloeien.

Herma Wiers en Yvonne Clason

▲ Simon leidt zijn cursisten rond.

◀ Diverse gewassen in één groente-bed

Ecologisch tuinieren voor beginners en gevorderden

Dat willen we eigenlijk allemaal wel, ecologisch verantwoord tuinieren, maar hoe pak je dat aan? Er is keus uit twee boeken: Ecologisch tuinieren voor beginners of Het Handboek voor Ecologisch tuinieren. Als startende tuinder heb je aan het eerste boek al heel veel. De basis: goede grond, vruchtwisseling, eventuele plagen en eco-bestrijders + een uitgebreid overzicht van tuinactiviteiten per maand, dat is allemaal te vinden in het boek.

■ “Ecologisch tuinieren voor beginners”

Geert Gommers en Greet Tijskens, Samenwerkende Uitgevers Vof, ISBN 9789081612883, prijs: € 16,45.

Het tweede boek is het “Handboek voor Ecologisch tuinieren” van Geert Gommers en Frank Petit-Jean. Dit is een nieuwe, bewerkte editie met de nieuwste wetenschappelijke inzichten over bodemleven, bodemzorg, bemesting en gewasbescherming. Het beheer van ongewenst onkruid krijgt zelfs een apart hoofdstuk in dit boek!

■ “Handboek voor Ecologisch tuinieren”

Geert Gommers/Frank Petit-Jean, co-auteurs Lieven David, Greet Tijskens, Samenwerkende Uitgevers Vof, ISBN 9789081612890, prijs: € 43,00.

Yvonne Clason

▲ Iris Bezuijen en Sedat Cakir van A43

De koffie-ochtend op de maandagochtend

Sinds een jaar organiseren Iris Bezuijen en Sedat Cakir van A43 een koffie-ochtend op Buytentwist. Het blijkt een groot succes want veel tuinders weten op de maandagochtend de weg naar ons clubhuis te vinden voor een kopje koffie, een praatje, een leuk verhaal of een advies van een mede-tuinder. Ook in de winter wordt de maandagse koffie-ochtend niet overgeslagen.

Iris en Sedat weten een gastvrije en gezellige sfeer te scheppen met verse koffie en zelfgebakken cake of vruchtentaart... : wees welkom!

*Elke maandag van
10 – ca 11.30u*

Check even de mededelingen op het clubgebouw voor eventuele uitzonderingen!

Oproep kopij

De redactie roept alle leden van Buytentwist op om medetuinders deelgenoot te maken van uw ervaringen, passies en ergernissen: met andere woorden: stuur kopij en/of een mooie foto met bijschrift naar de redactie!

Ubent zelf verantwoordelijk voor de inhoud van uw tekst. De redactie behoudt zich, zonder opgaaf van redenen, het recht voor een stuk niet te plaatsen. Inhoudelijke wijzigingen vinden plaats in overleg met de auteur. Aanleveren in Word (platte, onbewerkte tekst). Illustraties dienen als apart bestand meegezonden te worden, liefst met een kort verklarend bijschrift of informatie voor de redactie. Kleurenfoto's moeten de hoogste

resolutie hebben of minimaal 150 pixels/inch zijn. Bestandsformaat jpeg. Kopij die op een andere manier wordt aangeleverd kunnen we niet plaatsen. E-mail: tuinspiegel@buytentwist.nl.

De deadline voor het insturen van kopij voor het Novembernummer 2019 is

10 oktober 2019

Distributie van de Tuinspiegel

Men kan een nieuw nummer meenemen uit de Tuinspiegel-box aan het clubhuis. Het verschijnen van een nieuwe Tuinspiegel zal worden aangekondigd op de mededelingenborden op de tuin.

Moestuin en mest *Deel 1*

▲ Koemest

▲ Kunstmest

▲ Compost

Waarom mest?

Moestuineren doen we voor ons plezier. Daar hoort een leuke opbrengst bij: groenten en een bosje bloemen. Voor plantengroei zijn voedingsstoffen nodig. In de natuur is dat 'vanzelf' voorhanden. Zodra het over moestuinen gaat, hebben we het niet over voedingsstoffen maar over mest. En daar moeten we zelf voor zorgen.

Er zijn vele soorten mest. In de moestuin maken we vooral onderscheid tussen koeienmest, kunstmest en compost. Daarbij staat kunstmest vaak in een bedenkelijk daglicht (want chemisch), terwijl koeienmest een meer natuurlijke uitstraling heeft en compost nog weer natuurlijker scoort vanwege het hergebruik. Over de verschillende soorten mest valt nog heel wat te zeggen. Mest is nodig omdat we bij het tuinieren de gewassen snel willen laten groeien. Planten groeien het snelst als voedsel/mest niet beperkend is. Met het meenemen van de groenten en het bosje bloemen naar huis, verliezen we voedingsstoffen. Die moeten we aanvullen willen de groei en de oogst op peil houden. Mesten moet!

Mest en kringloop

Op de meeste tuinen wordt aan bemesting gedaan. Elk jaar weer. Waar blijft de mest? Een deel komt in de oogst terecht (de groenten en het bosje bloemen), maar lang niet alles. Het onkruid maakt ook van de mest gebruik. Daarnaast zijn er verliezen. Een deel verdwijnt in het grondwater of komt in de sloot terecht. En een deel vervliegt in de lucht. Als we uitgaan van een duurzame manier van tuinieren dan past daar het beste een **kringloop van voedingsstoffen** bij. Wat houdt dat in? Dat houdt in

dat alle meststoffen die we aanvoeren maximaal worden benut voor de oogst en dat er geen meststoffen weglekken naar grondwater, sloot en lucht. Alles wat in het grondwater is gekomen, zijn we ook kwijt. Die verliezen moeten met mest aangevuld worden. Dat geldt ook voor de meststoffen die met de oogst uit de tuin zijn verdwenen. Om bij moestuinieren zoveel mogelijk een kringloop te krijgen zijn de volgende zaken van belang:

■ **Bemesting aanpassen aan behoefte van gewassen.** Koolgewassen hebben een hoge mestbehoefte, bladgroenten hebben over het algemeen weinig mest nodig. Wortelgroenten niet te veel mest geven om weelderige bladvorming te voorkomen, maar wél kalium voor de wortel- of knolgroei. Een afgestemde mestgift is goed voor de oogst en beperkt verliezen en belast het milieu daarom niet. Dit is dus een heel gepuzzel; voor een optimale bemesting is een tuinplan nodig.

■ **Bemesten op het juiste tijdstip.** Meststoffen komen gespreid beschikbaar. De kunst is de beschikbaarheid zo te regelen dat die samenvalt met de

behoefte van de gewassen. Dat betekent voor stalmest: opbrengen in het vroege voorjaar en niet in de herfst. In de herfst opgebrachte stalmest is voor de helft zijn bemestende waarde kwijt tegen de tijd dat de planten het kunnen gaan opnemen. De rest komt in het grondwater en later in de sloten terecht: vervuiling. Als kunstmest wordt gebruikt, dan het beste net vóór en gelijktijdig met de gewasgroei. Compost heeft bemestende waarde, maar een net zo'n belangrijke werking is misschien wel dat het het gehalte aan organische stof verbetert en daarmee de structuur van de bodem. Afhankelijk van het doel kan compost in de herfst of in het voorjaar worden opgebracht.

■ **Alles wat geoogst is weer terug te brengen op de tuin.**

Compost van eigen tuin past heel goed bij een kringloop. Compost is mest uit 'eigen kringloop'. Alle oogst die mee naar huis gaat zou daar ook bij horen, maar dat verdwijnt in het riool en is niet meer beschikbaar voor de moestuin. Organisch keukenafval kan wel goed in de composthoop worden verwerkt. Dat geeft dan weer een extra aanvoer van meststoffen en compenseert het 'rioolverlies'. Koeienmest is heel geschikt voor de tuin en is goed verkrijgbaar. Kunstmest hoort daar minder bij, omdat het van buiten de kringloop komt (voor het maken

Mest is nodig omdat we bij het tuinieren de gewassen snel willen laten groeien.

▲ Een lading ruige stalmest wordt op de tuin aangevoerd. Het is zo'n acht kuub; voor een goede opbrengst voor 8 a 12 tuinen. De meststoffen worden het best benut als de mest in het voorjaar wordt opgebracht. In de winter kan de mest het best onder een zeiltje worden bewaard.

van kunstmest is bovendien veel energie nodig). Dus: qua type mest: (1) compost (van eigen tuin en huishouden: zoveel mogelijk); (2) koeienmest (om verliezen aan te vullen); kunstmest: zo min mogelijk.

Bij mest gaat het in de eerste plaats om: stikstof, fosfaat en kalium. Daarnaast zijn magnesium, kalk en nog een trits aan andere stoffen van belang, al gaat het daarbij om kleine hoeveelheden.

Hoeveel mest?

Om te weten hoeveel mest je moet gebruiken en de kringloop zo gesloten mogelijk te houden zou je kunnen uitrekenen hoeveel voedingsstoffen je met de oogst afvoert en hoeveel er naar het grondwater verdwijnt. Dat zou je moeten aanvullen. Daarnaast moet er zoveel mest aanwezig zijn dat de plan-

ten voldoende kunnen opnemen. U zou voor uw eigen tuin eens kunnen berekenen hoeveel mest u per jaar opbrengt en hoeveel u oogst. Dan krijgt u een grof beeld hoe de kringloop voor uw tuin er uitziet. Bijvoorbeeld: hoeveel meststoffen voert u aan in de vorm van koeienmest (en andere mestsoorten) en hoeveel oogst neem u mee naar huis? Ook is interessant om een schatting te maken van het volume aan compost dat u jaarlijks 'produceert'. Om het eenvoudig te houden: probeer het eens in de vorm van kilo's voor u zelf duidelijk te maken. Later kunnen we daar wat preciezer op ingaan. Het voert te ver in dit stukje om het allemaal uit te werken. Daarover een volgende keer meer!

Dick Melman

Workshop "ABC": Aandacht voor Bodem en Compost

Herma Wiers en Dick Melman gaan u (voor de tweede keer) bijpraten over het ABC, oftewel: Aandacht voor Bodem en Compost.

De workshop is zowel voor nieuwkomers als 'oudgedienden' bedoeld. Doe mee aan deze workshop, want zo helpt u het Natuurlijk Tuinieren op Buytentwist een eind op de goede weg. Herma en Dick staan voor u klaar op

*Zaterdag 21 september
2019*

*van 14.00 tot 17.00u
Clubgebouw Buytentwist*

Schrijf u spoedig in, want het aantal deelnemers is maximaal 20. Als er meer belangstellenden zijn, dan kunnen we overwegen om de workshop te herhalen.

**Inschrijving vóór 1 september 2019
via een mail aan
Herma Wiers,
Email: wiershj@xs4all.nl**

▲ Zelfbereide compost: beter dan gekochte potgrond

Ineke van Engelsdorp

TUINDERPORTRETJE 59 A 26

Toen de kinderen van Ineke van Engelsdorp ook wel zonder de permanente aandacht van hun moeder konden, besloot die om het roer om te gooien; ze ging, nu zo'n twintig jaar geleden, bij het hoveniersbedrijf Azalea werken nadat zij daar Marjan Wehrmeijer had ontmoet. Samen volgden ze de vierjarige opleiding tot hovenier in Alkmaar. Ineke is dus een echte professional, maar wie denkt dat terug te kunnen zien in haar tuin A26 komt bedrogen uit; de volkstuin is voor Ineke pure ontspanning en veel regels waar ze zich als hovenier zeker aan zou houden lapt ze in haar tuin op Buytentwist onbekommerd aan haar laars. Toen Ineke in april 2014 met haar tuin begon dacht ze een siertuin te beginnen waarin ze regelmatig een boekje zou lezen. Maar het werd een tuin met een moesgedeelte. Ook is ze altijd aan het werk omdat ze werken in de tuin nu eenmaal veel leuker vindt dan lezen. Bovendien viel op het A-gedeelte van Buytentwist, met al die enthousiaste moestuiniers, ook niet te ontkomen aan moestuinieren.

Ineke heeft de indeling van A26 min of meer gelaten zoals die was toen zij de tuin kreeg. Achterin is het siergedeelte met plukbloemen en vaste planten afgewisseld met éénjarigen zoals zinnia's en goudsbloemen. Halverwege staan twee mooie appelbomen bij een terras dat in letterlijke en figuurlijke zin een rustpunt vormt in de tuin. Voorin is de moestuin met vooral de bekende groenten zoals courgette, bietjes, andijvie, prei, uien en knoflook. Ineke, die zelf natuurlijk op veel tuinvragen een antwoord heeft, en zich ook verdienstelijk maakt als werkmeester, vindt het heerlijk dat zij op haar beurt met háár vragen altijd wel bij iemand terecht kan. Dit is wat zij waardeert op Buytentwist: "Men laat elkaar zijn ding doen, maar als je hulp nodig hebt staat iedereen voor je klaar!"

Wietske van der Wielen

Bomen op Buytentwist

Voor de nieuwkomers lijkt het ons goed om weer een keertje het verhaal over het beleid rond de bomen op te schrijven. Er staan verschillende bomen op ons terrein.

In het reglement staat dat we op het complex een landelijke en open uitstraling wensen. Daarom is er een aantal jaren geleden een lijst opgesteld van de bomen die er mogen zijn en daar komen als het goed is geen bomen meer bij. Uitzondering zijn de fruit en notenbomen. Daar zijn wel richtlijnen over hoogte en plek aan verbonden, die in het reglement zijn terug te lezen. Die open uitstraling heeft ook gevolgen voor de hoogte van heggen, het plaatsen van hekjes en de hoogte van struiken etc.

▲ Zaailing van een eik
(Marianne Narold)

Het is bij wet geregeld dat eigenaren van grond verantwoordelijk zijn voor de bomen die op dat terrein staan en zeker als er, door bijvoorbeeld slecht onderhoud, ongelukken gebeuren. De vereniging is dus verantwoordelijk en ook aansprakelijk voor als er iets zou gebeuren.

Als lid van de vereniging ben je tijdelijk op de tuin en ben je dus geen eigenaar van dat prachtige plekje aarde.

Als je zaailingen laat uitgroeien of zelf een boom koopt en in de tuin neerzet, betekent het dat je een “contract” met de boom aangaat voor een hele lange tijd.

Een boom leeft langer dan de meeste mensen en je zadelt anderen, in ons geval de vereniging, op (en de volgende leden die jouw tuin gaan overnemen in de toekomst) met een onderhoudsplicht. En als we een boom kwijt zouden willen is er ook nog een kapvergunning van de gemeente nodig.

Dus: let allemaal weer op zaailingen. Kleine bomen worden groot. Alle bomen staan namelijk geregistreerd. Staat er een boom op jouw stukje grond en weet je niet of het een boom is die door de vereniging is gedoogd of heb je er een andere vraag over? Neem dan contact op met het bestuur.

Marianne Narold, bestuurslid

Oogstborrel

*zaterdag
28 september
15.30-17.30 uur*

Vorig jaar hebben we een zeer succesvol oogstfeest gehad mede door het vieren van het jubileum-jaar. Veel van de aanwezigen wilden wel een herhaling.

Dat is iets teveel gevraagd, maar we willen wel proberen er iets meer van te maken.

Graag wil ik jullie uitnodigen iets eetbaars te maken en aan te bieden op de oogstborrel.

Het idee is een flink aangeklede borrel c.q. proeverij te houden.

Oproep

Wil je iets maken of iets laten proeven laat het me weten. Stuur je idee naar voorzitter@buytentwist.nl

Ella de Gelder

▲ Voorbereidingen voor de Buytenbieb

▲ De steksjesplank

▲ Joop van Turnhout helpt met verhakselen

Tuinuitgifte

*12 oktober 2019 van
14.00 tot 16.00 uur*

Kunt u door een verhuizing, tijdgebrek door een drukke baan of om een andere reden niet langer blijven tuinieren op Buytentwist? Meld uw tuin dan zo spoedig mogelijk bij mij aan. Op dit moment staan er zo'n 32 kandidaten op de wachtlijst die graag willen beginnen

met tuinieren. Daarnaast staan er nog mensen op de interne wachtlijst.

Graag een mail naar wachtlijst@buytentwist.nl onder vermelding van "tuinuitgifte".

Yvonne Clason, Tuinuitgifte

Activiteiten werkgroep

Het gaat goed met het Natuurlijk tuinieren op Buytentwist! En ook met veel van de geplande activiteiten.

In telegramstijl de belangrijkste zaken:

- Elders in dit nummer een aankondiging van de tweede workshop ABC (Aandacht voor Bodem en Compost) van Dick Melman en Herma Wiers.
- De Stekjestafel is een feit en je kunt zien dat daarvan gretig gebruik wordt gemaakt.
- De BuytenBieb is inmiddels in gebruik, later meer hierover. Het concept "Natuurvriendelijk" wordt hier vooral gerealiseerd door iedereen te stimuleren gelezen **tuin**boeken niet weg te gooien maar door te geven aan andere tuinders.

Tine Walberg

Rozenbotteljam

Beste medetuinders,

Vooral de mensen op het A-complex kennen mij al zo langzamerhand een beetje als "jammofiel" of als "jam-sessionartiest" gezien mijn wat uit de hand gelopen hobby van het maken van jamcombinaties. Het begon allemaal zo'n 20 jaar geleden toen ik wat meer de minder gangbare soorten kleinfruit erbij ging verbouwen. Op dit moment heb ik, naast de bij ieder wel bekende soorten, onder andere de Honingbes (eetbare Kamperfoeliesoort), Appelbes (Aronia), Kaki (Sharonfruit), Kweeper en Rozenbottel (Rosa Rugosa). Het leuke is voor mij dat ik allerlei combinaties verzin die niet in de winkel verkrijgbaar zijn en die ik qua verhouding en smaak natuurlijk wel eerst zelf moet uittesten. Zo kwam ik tot verbluffende smaken, al zeg ik het zelf! Nu maak ik ook combinaties met rozenbottels, terwijl je normaal gesproken enkel puur rozenbotteljam in winkels ziet. Velen vinden het een "crime" om rozenbottels te verwerken, maar het kan redelijk simpel en dat wil ik eventuele makers niet onthouden: In plaats van doormidden snijden en vervolgens dat urenlange pitjes uitlepelen met een theelepeltje, doe ik het volgende: Ik snij de grootste bottels één keer doormidden en daarna de boel net onder water zetten en ca. 20 minuten koken met deksel

op de pan. Hierna gewoon pureren met een staafmixer. De pitjes zijn hard genoeg; die blijven gewoon heel en geloof me, de staafmixer zelf ook. Vervolgens zeef ik dan de moes met behulp van een soeplepel door een zeef. Daarvoor leng ik vaak de moes nog met iets water aan om het beter door de zeef te krijgen. Vervolgens de totale hoeveelheid moes afwegen en de normale jamreceptuur volgen. Ik gebruik zelf altijd de pectine-suiker van 500 g op 1250 g vruchtvlees (of moes), halvajam dus. Ik voeg ook altijd het sap van een uitgeperste citroen toe, voor geleerhulp, smaakmaker en houdbaarheid. Als combinaties bij rozenbottel gebruik ik vooral de frissere vruchten, zoals aalbesen, jostabessen, rabarber of bramen. Geïnspireerd? Ik juich het toe om toekomstige jammers te spreken over de resultaten, er een potje mee te ruilen enz. Dit geldt uiteraard ook voor andere soorten jam van jullie tuin. Voor verdere vragen ben ik vaak te vinden op A06 of A09 of op j.tijmstra@hotmail.com

Succes en een rijk tuinjaar voor allen!
John Tijmstra

▲ Honingbes (eetbare Kamperfoeliesoort)

▲ Rozenbottel
(Rosa Rugosa)

◀ Kweeper

▲ Appelbes (Aronia)
◀ Kaki (Sharonfruit)

"Gratis af te halen door de eigenaar"

Van uw TOC

Beste tuinders,

Na elke TOC-ronde wordt er geëvalueerd en het blijkt toch lastig te zijn voor sommige tuinders om het stukje hoofdpad schoon te houden. De tegels gaan dan schots en scheef liggen. Gelijk maar even doen en op het A complex een maaiertje over het gras en klaar.

Een ander zorgenkindje is dat er leden zijn die denken dat je grof vuil kan dumpen bij het clubgebouw. Dit kost de vereniging geld! Vandaar mijn oproep: Laten we het een beetje netjes houden.

N.B.

De TOC is op zoek naar drie nieuwe leden die ons komen versterken tijdens de TOC rondjes, twee tuinders van het B-complex, en één van het C-complex.

Lijkt het je wat? Voor informatie bel 0653112373.

Vriendelijke groeten,

Dirk Schuitemaker, bestuurslid en coördinator TOC

Stekjesmiddag 2019

Zaterdag 18 mei beleefden we de traditionele stekjesmiddag. Veel tuinders gingen met nieuw plantgoed naar hun tuin.

Wat heeft de AVVN ons te bieden?

Tijdens de Algemene Ledenvergadering is bij de behandeling van de begroting voor het jaar 2019 opgemerkt dat de kosten voor het lidmaatschap van de AVVN aan de hoge kant zijn, dat niet duidelijk is wat daar tegenover staat en of het wel zinvol is dat lidmaatschap te continueren. Door het bestuur is toegezegd dit jaar de baten en lasten van het lidmaatschap van de AVVN nader te onderzoeken.

Inmiddels heeft er tussen een delegatie van het bestuur en een vertegenwoordiger van de AVVN, een gesprek plaatsgevonden. Daarin zijn de volgende vragen door ons gesteld:

- We betalen jaarlijks € 2.800,- aan contributie. Voor dit bedrag ontvangen onze leden vier keer per jaar het blad van de AVVN en daarnaast behartigt de AVVN de belangen van tuinbouwverenigingen in het algemeen. Wat houdt dat laatste in? Wat zijn nu precies de extra kosten voor ons wanneer we van een dienst als conflictbeslechting gebruik willen maken?
- Kan je zonder lidmaatschap toch een beroep doen op de diensten van de AVVN? En wat zijn dan de kosten van die diensten?
- Is er prijsdifferentiatie mogelijk in het lidmaatschap, kan je bijvoorbeeld een beperkt pakket afnemen en wat betekent dat dan voor de kosten?
- Hebben jullie advies over hoe wij meer uit het lidmaatschap kunnen halen, maken wij misschien van bepaalde mogelijkheden geen gebruik?

In het gesprek bleek dat de hoogte van de bijdrage van verenigingen aan de AVVN ook door anderen als problematisch wordt ervaren. De AVVN is dan ook van plan een gedifferentieerd lidmaatschap mogelijk te maken. Gedacht wordt daarbij aan drie varianten:

- 1. Een lidmaatschap waarbij enkel gebruik kan worden gemaakt van beschikbare kennis en expertise,**
- 2. Een lidmaatschap enkel voor advies en bijstand en**
- 3. Een volledig lidmaatschap (variant 1+2).**

Eén en ander zal pas in 2022 zijn beslag kunnen krijgen. Eerst zullen de statuten van de AVVN moeten worden gewijzigd, wil men de eigen organisatie aanpassen en wil men ter compensatie van te verwachten inkomstenderving nieuwe leden werven.

De AVVN is een vereniging van besturen en richt zich dus enkel op het -waar nodig- ondersteunen van besturen. Individuele leden van tuinbouwverenigingen kunnen geen beroep doen op de AVVN. Wel kan men tegen betaling diensten afnemen. Een voorbeeld daarvan is het bekende grondonderzoek.

Uit het gesprek bleek ook dat onze vereniging niet meer uit het lidmaatschap kan halen dan thans het geval is.

We hebben nu een beeld van de baten en lasten van het lidmaatschap van de AVVN nu en in de nabije toekomst. Als volgende stap in ons onderzoek zullen wij mogelijke alternatieven gaan verkennen. We houden jullie op de hoogte.

Adrie van der Rest, bestuurslid

Agenda

Rembrandts tulpen

Misschien was u er al? Anders misschien nog net te zien in Lisse in Museum De Zwarte Tulp, de tentoonstelling over de unieke bollencatalogus van Emmanuel Sweerts. Deze catalogus was in 1612 de eerste bloembollencatalogus waar n.b. Constantijn Huygens bollen uit koos voor zijn beroemde tuin in Voorburg. De tentoonstelling is nog te zien t/m 11 augustus.

De bijzondere, gestreepte Rembrandttulpen waren eigenlijk niet helemaal zoals de kweker ze bedoelde maar toch waren ze een enorm succes. En ook nu zijn deze tulpen nog te planten in uw eigen tuin om in het voorjaar een bijzonder effect te veroorzaken in de border. Bestel ze bij Hortus Bulborum; er is keus uit meerdere historische bollenpakketten. De historische bollentuinen van Hortus Bulborum is tussen begin april en half mei dagelijks te bezoeken.

■ **Kijk voor meer info dan op www.hortus-bulborum.nl**

Singer-songwriters in Fruittuin West

Op 24 augustus treden o.a. singer-songwriters Rhys Lewis, Benjamin Francis Leftwich, Louisa Wenderoth en Wymmn op tussen de kersenbomen. In deze Amsterdamse boomgaard vind je -ingebouwd in een heuvel- een overdekt restaurant en een binnenplaats met het hoofdpodium. Ook staat er een podium tussen de kersenbomen. Na afloop van de concerten kun je nog even nagenieten bij een kampvuur, dit jaar groter, langduriger en gezelliger dan ooit.

Er is een beperkt aantal tickets dus bestel snel via de website.

■ **www.festivalthebrave.nl**

Bijzondere kwekersdagen bij Esveld

Inmiddels een jaarlijkse traditie, met steeds meer deelnemers: de Kwekersdagen in oktober bij Esveld in Boskoop. De kwekers brengen hun leukste planten mee en geven slimme adviezen. Behalve planten kun je dan ook van De Tuinheeren super tuingereedschap kopen. Ze hebben dat ook voor linkshandigen zoals bijvoorbeeld een onkruidwieder, een schrepel en diverse snoeischaars. Meer info over de openingstijden op www.esveld.nl.

Kunt u dat weekend niet? Dan kunt u op zaterdag 26 en zondag 27 oktober nog een mooie wandeling maken over de kwekerij en daarna in het koffie- en theehuis een heerlijke kop soep krijgen.

■ **Meldt u wel aan en vermeldt daarbij de datum en het aantal personen via info@yume-boskoop.nl.**

Inspiratie in de Zomer Pluktuin

De Pluktuin in Noordwijkerhout, bekend om zijn tulpen in het voorjaar, is in de zomermaanden een sensatie om te zien. Je kunt er zo'n 100 bloeiende soorten vinden, van dahlia's tot gladiolen, van zonnebloemen tot zaaigoed, het is echt een inspiratie voor wie zelf

ook een pluktuin probeert te maken. Ieder jaar worden er weer nieuwe soorten geselecteerd en getest in de tuin. De Zomer Pluktuin start vanaf begin augustus tot halverwege oktober. Via Facebook worden de data en openingstijden gecommuniceerd. Plukmand en schaar liggen klaar, € 1,00 voor 3 bloemen, gepast geld kan in het kistje. De pluktuin is kindvriendelijk.

■ **De Pluktuin, Leeweg 8, 2211XZ, Noordwijkerhout.**

Foto: Ella de Gelder

Landje van de Boer

Ooit was het de kwekerij van de gebroeders de Boer, maar nadat de laatste de Boer overleed werd het stuk grond steeds wilder. In 2008 is het door een initiatief van drie leden van Buytentwist, Elbrich Fennema, Anneke van der Werff en Leontien Trijber omgeturnd in Het landje van de Boer, met hulp van veel vrijwilligers en met royale medewerking van de gemeente Bloemendaal. Inmiddels worden er in de extra grote kas en in de tuin tal van activiteiten georganiseerd. Zoals bv. Lunch met Marlies, een 2-gangen lunch van producten uit de tuin, op 22 augustus, 26 september en 17 oktober. Ook kun je komen tekenen of aquarelleren onder leiding van Marijke, op 29 september, 6 oktober en 13 oktober.

De bloemenwinkel van Anneke is open op 9, 23 en 30 augustus. Ook in het Open Monumentenweekend, op 14 en 15 september is het Landje van de Boer te bezoeken.

■ **Kijk voor de verschillende openingstijden op hun website, www.landjevandeboer.nl**

Yvonne Clason